

ด่วนที่สุด

ที่ สม ๐๙๐๒/ ๓

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคล
สูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๑๑.๒๔/๖๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแจ้งว่า หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ไม่มีความพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์ ทักษะในการปฏิบัติ และแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานกลาง อาจก่อให้เกิด ผลร้ายต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง จึงเสนอให้ขยายเวลาการใช้บังคับหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ออกไปก่อน เพื่อเตรียมการด้านงบประมาณ ความพร้อมของบุคลากร และปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติจากความไม่ชัดเจนหรือคลุมเครือในบทบัญญัติ ของกฎหมาย นั้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ขอกราบเรียนข้อมูลและข้อพิจารณา ดังนี้

๑. สถานการณ์และความสำคัญของกฎหมาย

๑.๑ กสม. ได้ติดตามสถานการณ์การพิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เสนอไปยังคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เพื่อผลักดันร่างพระราชบัญญัติให้ออกมาใช้บังคับ โดยเร็ว การประกาศใช้บังคับกฎหมายในราชกิจจานุเบกษาได้รับการตอบรับและชื่นชมอย่างกว้างขวาง จากประชาคมระหว่างประเทศและทุกภาคส่วนที่ร่วมกันผลักดันร่างกฎหมายฉบับนี้มายาวนานกว่า ๑๐ ปี นับแต่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่น ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment - CAT) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ก็ยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติเฉพาะที่ว่าด้วย เรื่องการทรมานอยู่ในระบบกฎหมาย

๑.๒ กสม. ตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมาน จึงนำ ประเด็นปัญหามาสู่การจัดเวทีเสวนาวิชาการ หัวข้อ “พ.ร.บ. ซ้ำมทรมานและอุ้มหาย เดินหน้าหรือชะลอ ใครได้ ใครเสีย ?” เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ โดยมีผู้เข้าร่วมจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย และผู้สนใจประมาณ ๒๐๐ คน ข้อเสนอจากงานเสวนาวิชาการดังกล่าว ทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันว่าไม่มีความจำเป็นต้องเลื่อนการบังคับใช้กฎหมายออกไป เนื่องจากจะส่งผลต่อ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

/สำหรับ ...

สำหรับเหตุขัดข้องของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการประชุม คณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ในคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ อาคารรัฐสภา ผู้แทนของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯ ว่ามีความพร้อมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ นี้ นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจชาติยังมีคำสั่งที่ ๑๗๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง การ บันทึบภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญา โดยกำหนดให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจ ค้น จับกุม และสอบสวนคดีอาญา ของตำรวจและพนักงานสอบสวน ซึ่งแนวทางดังกล่าวใช้มาก่อนที่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

๑.๓ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๕ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีการละเมิดสิทธิและ เสรีภาพในชีวิตและร่างกายจากการซ้อมทรมานและทำร้ายร่างกายระหว่างถูกควบคุมตัว จำนวน ๒๓๒ เรื่อง แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวดำรงอยู่มายาวนานและไม่มีแนวโน้มที่จะคลี่คลาย

๒. ข้อพิจารณา

กฎหมายฉบับนี้ถือเป็นกฎหมายสำคัญที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ของประชาชน และยังเป็นประโยชน์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตเมื่อถูกกล่าวหาหรือร้องเรียน เกี่ยวกับการตรวจค้น จับกุม และสอบสวนคดีอาญาได้ด้วย การขยายเวลาบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวออกไป จะกระทบต่อความเชื่อมั่นของประเทศไทยในระดับสากล และกระทบต่อการให้สัตยาบันการเข้าเป็นภาคีสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance - ICCPED) กสม. จึงขอกราบเรียนข้อเสนอแนะ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อรัฐบาลพิจารณา ดังนี้

๒.๑ ยืนยันการมีผลใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและ การกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ ในการยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

๒.๒ รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐที่มี หน้าที่ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายนี้กำหนดอย่างเหมาะสม

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๒๒ (นางสาวปวีณา จันท์เอียด)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐